

Väestönsuojan käyttöönotto- ja purkusunnitelma

VÄESTÖNSUOJAT

Viidakkokuja 3 01400 Vantaa

Suoja 1 – 88,7 m² (huoneistojen 1 – 50 asukkaat ⇒ VSS 1)

sisäänkäynti: sisäpihan B -portaan oikealla puolella

Suoja 2 – 45,9 m² (huoneistojen 51 – 76 asukkaat ⇒ VSS 2)

sisäänkäynti: sisäpihan B -portaan vasemmalla puolella

Väestönsuojaa osoittavat merkit

Kiinteistön omistaja / Isännöinti - VAV Asunnot Oy

Suojelujohtajista, väestönsuojavalvojista, huoltoyhtiöstä sekä muista asukasaktiiveista tiedote porrashuoneiden ilmoitustauluilla.

Väestönsuojasta pidetään huolta

Tilassa tehdään huolto- ja hoitotarkastuksia säännöllisesti ja kerran kymmenessä vuodessa suojan painekoe. Myös tarvikkeet tarkistetaan (kunto, toimivuus, mahdolliset päivitykset) suojan varusteluettelon mukaisesti.

Väestönsuoja turvaa ihmisiä rakennussortumilta, paineaalloilta, räjähdys- ja sirpalevaikutuksilta ja ionisoivalta säteilyltä. Myrky- ja kemikaalionnettomuuden sattuessa suojaudutaan asuntoon, suljetaan ilmanvaihto ja asunnon ikkunat ja ovet (tarvittaessa tiivistä). Väestönsuojaan ei missään tapauksessa mennä, syynä onnettomuudessa vapautuneiden kemikaalien pääsy suojaan.

Kun määräys annetaan suojautumisesta, suojasta vastaavat henkilöt huolehtivat siitä, että väestönsuojassa on esimerkiksi matkaradio, matkapuhelin, käsivalaisin, jätesarjake, pesuvati, vesisanko, wc-paperia, paperipyyhkeitä, siivousvälineitä, keittolevy ja välttämätön kalustus.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos muistuttaa, että omaan älypuhelimien kannattaa asentaa 112-sovellus. Tällöin mahdollinen vaaratiedote tulee sijaintitietoon perustuen älypuhelimien.

Hätätilanteessa väestönsuojan toiminnasta ja järjestyksestä vastaa väestönsuojahoitaja / talonturvapäällikkö.

HUOLEHDITTAAN KANSSA IHMISSISTÄ

VÄESTÖNSUOJAN KÄYTTÖKUNTOON SAATTAMINEN

Väestönsuoja ei normaalisti ole siinä kunnossa, että sinne voitaisiin välittömästi mennä suojautumaan vakavassa onnettomuus/konflikti tilanteessa. Kaikissa yllättävissä tapauksissa suojautumista vaativissa tilanteissa sisätiloihin suojautuminen on ensimmäinen vaihtoehto.

Yleistä

Kun väestönsuojelu on määrätty saatettavaksi tehostettuun toimintaan tai valmiustilaan, on väestönsuojat laitettava käyttökuntoon viipymättä, viimeistään kuitenkin 72 h kuluessa edellä mainitun määräyksen antamisesta. Määräys tehostettuun toimintaan siirtymisestä annetaan yleisillä tiedotusvälineillä ja sen perillemenon varmistavat paikalliset suojeluviranomaiset. Jotta suojat saataisiin määräyksen antamisen jälkeen nopeasti kuntoon, on tyhjentäminen ja suojan varustaminen suunniteltu etukäteen.

Normaalioloissa suoja käytetään huoneistokohtaisten tavaroiden varastointipaikkana, joissa asukkaat saavat säilyttävät omia tavaroitaan. Kun määräys siirtymiseen on annettu, tällöin lähtökohtaisesti kukin asukas vie omat tavaransa omaan huoneistoonsa. Suojaa käyttökuntoon laitettaessa joudutaan tyhjentämään myös niiden huoneistojen varastot, joiden asukkaat eivät ole paikalla. Siksi on ennakkoon myös suunniteltu, mihin väestönsuojasta poistettavat tavarat voidaan siirtää.

Käyttökuntoon saattosuunnitelma on osa talon pelastussuunnitelmaa.

Tässä käyttökuntoon saattosuunnitelmassa on annettu malli niistä toimenpiteistä, jotka on suoritettava, kuinka suoja laitetaan kuntoon. Tähän työhön asukkaatkin osallistuvat. Ensisijaisesti käyttökuntoon saattoa johtaa väestönsuojanhoitaja. Vuosittain tehtyjen varusteiden- ja laitteistojen toimintakunnon tarkastusten perusteella suoja on yleensä suojautumisen kannalta kunnossa. Mikäli näin ei ole tai suojanhoitaja ei ole paikalla, on talon muiden asukkaiden omatoimisesti aloitettava suunnitelman mukaiset tyhjennys- ja varustamistoimenpiteet.

Suojaan lähdettyä oman asunnon ovet ja ikkunat suljetaan, ilmanvaihto pysäytetään ja tarpeettomat sähkölaitteet kytketään toiminnasta, sen jälkeen asukas osallistuu purkamiseen, rakentamiseen ja muihin suojan käyttökuntoon saattamisen vaatimiin toimenpiteisiin ohjatusti.

Suojaustilanteessa väestönsuojien hoitajat toimii väestönsuojan sisällä.

Tällöin noudatetaan seuraavia ohjeita:

Tyhjennys (*Tavoite: Tyhjennetty ensimmäisten 24 h aikana*)

Irtainvarastot tyhjenetään sinne normaalioloissa varastoidusta tavarasta. Lähtökohtaisesti kukin asukas vie omat tavaransa huoneistoonsa. Tyhjentämättömät tyhjenetään ja tilat otetaan käyttöön suunnitelman mukaisesti.

Purkaminen (*... jatkuu välittömästi tyhjennyksen jälkeen*)

Poistetaan suojasta väestönsuojankäytölle tarpeeton tavara, rakenteet ja laitteet, sekä suojan puolella mahdollisesti olevat seinä- ja kattopintojen lämpöeristeet tai muut lämmönsiirtymistä suojan seiniin ja kattoon haittaavat verhoukset. Myös kaikki tärähdykselle alttiit rakenteet tulee poistaa. Kulkuaukoissa mahdollisesti käytetyt tilapäiset ovet ja muut rakenteet irrotetaan ja viedään pois suojasta.

Rakentaminen (*... aloitetaan lähes samanaikaisesti purkamisen ohella*)

- Tarkistetaan, että suojassa on siellä tarvittavat työkalut ja muut tarvikkeet.
- Suojahäkissä tulee olla kaikkiin suojan laitteisiin liittyvät käyttö-, huolto- ja toimintaohjeet.
- Irrallaan varastoidut ovet tai luukut kiinnitetään paikoilleen. Varmista ovien ja luukkujen toiminta sekä tiiviys. Ovien saranatapid ja salvat rasvataan, tiivisteet asennetaan paikoilleen.
- Varaulospääsyn ja -käytävän käyttökelpoisuus tarkastetaan. Varmistetaan, että ulospääsyaukon läheisyydessä ei ole esim. pysäköityjä autoja tai muuta mikä voisi estää uloskaivautumisen tai ulostuloluukun kokonaan avaamisen.
- Puretut varastokomeroitten osat varastoidaan sopivaan paikkaan myöhemmin tarvittavaa rakentamista varten.

Ilmanvaihto / Tiiviystarkastus

- Tarkistetaan, ettei ilmanottokehanaviin, paineventtiiliin, ylipaineventtiileihin, suoja puhaltimiin tai ylipainemittarin mittaputkeen ole kertynyt roskaa tai vettä. Jos ilmanottokehanaviin tai ylipainemittarin mittaputkeen on varastoituna suojaan, kiinnitä se paikoilleen poistamalla ensin umpinainen suojailevy.
- Sulje tiiviisti normaaliajan ilmanvaihtoaukot niiden sulkulaitteilla. (tiivisteellä varustettu metallilevy). Varmista, ettei mikään suojan ympärusrakenteiden läpi johtava aukko tai kanava jää sulkematta.
- Perehdy ilmanvaihtolaitteiston käyttöön ja hoitoon. Tarkasta laitteiston kunto ja kaikkien osien toiminta. Tarkasta suoja puhaltimen vaihdelaatikon öljymäärä ja suorita puhaltimen käyttökokeilu. Tarkasta ylipainemittarin kunto ja nestemäärä.

- Tarkasta suojan tiiviys ilmanvaihtolaitteiston avulla kussakin tapauksessa erikseen annettavien ohjeiden mukaisesti (tiivyskoe). Tässä yhteydessä tarkastetaan kaikkien suojan ilmanvaihtoon liittyvien venttiilien toiminta ja tiiviys sekä suoritetaan tarvittaessa niiden voitelu. Suojaan on saatava tarvittava ylipaine eikä suoja saa "vuotaa" liikaa.

Vesi-, lämpö- ja jätehuolto

- Tarkistetaan kaikkien vesi-, lämpö- ja viemäriputkien venttiilien toiminta kiertämällä niitä ääriasentoihinsa.
- On varmistauduttava lämpöjohtojen sulkeutumisesta. Henkilöstön lämmöntuotto saattaa aiheuttaa sisälämpötilan nousun haitalliselle tasolle.
- Tarkasta varavesisäiliöiden puhtaus ja täytä ne vedellä varusteissa olevalla letkulla.
- Juomavettä on varattava vähintään 15 l / väestönsuoja m² (= vähintään 1350 l + 700 l), kun suojassa on vesipiste.
- Tarkasta viemärin takaisku- ja sulkuventtiilien kunto.
- Viemärimättömien väestönsuojien likaveden keräyskaivot tyhjenetään.
- Lattia- ja kokoajakaivojen kannet poistetaan ja niiden toiminta tarkastetaan laskemalla niihin vettä.
- Varmistaudu kuivakäymäläkalusteiden käyttökunnosta.
- Kiinnitä käymäläkomerot kiinnitysrimoihinsa tai rakenna käymäläkomerot rakennuslevystä tai vastaavasta (vanhemmissa suojissa). Käymälöitä on oltava yksi jokaista alkavaa väestönsuojan 20 m² kohden (= 5 + 3).
- Jätevesisäiliöitä on varattava 15 l / väestönsuoja m².

Sähkö / valaistus

Selvitetään, missä ovat suojan sähkölaitteiden päävarokkeet ja tarkista valaisimien, katkaisijoiden ja seinäpistorasioiden kunto. Tarkistetaan mahdollisten varavoimakoneiden ja puhaltimien kunto.

Varavalaisinten paristot testataan.

Viestiyhteydet

- Varustetaan suoja radiolla ja puhelimella.

Selvitetään antenni- ja puhelinkytkinrasioiden sijainti. Ellei niitä ole, on ne asennettava suojaan. Varmistaudutaan, että puhelin on kiinteistön omin voimin mahdollista kytkeä puhelinverkkoon. Suoijan puhelinnumeron tulee olla tiedossa kunnan pelastusviranomaisilla.

Suojan alueet

- Suoijan tilat on jaettu ennakolta talon asukkaiden kesken siten, että jokaiselle asukkaalle (perheelle) määrätään oma varsinainen oleskelupaikka, missä pidetään myös mukana olevat, henkilökohtaiset tavarat ja elintarvikkeet .
- Suojaan on hankittava tai tehtävä tarpeellinen määrä istuimia, pöytiä sekä ajan salliessa sängyt noin kolmasosalle suojaan tulevien henkilöiden määrästä.
- Lisäksi suojaan on hankittava poikkeusoloja varten erilaisia välineitä ja tarvikkeita, jotka tekevät mahdolliseksi oleskella siellä pitemmänkin ajan esimerkiksi viihdytysvälineitä.
- Väestönsuojassa on huomioitava myös erilaisilla apuvälineillä, kuten pyörätuolilla tai rollaattorilla liikkuvat tai toimintakyvyltään rajoittuneet henkilöt.

Kotivara

- Väestönsuojissa suojautumisen aikana tarvittavat ruokatarvikkeet ja välineet tuo jokainen asukas kotoaan.

Muuta

- Huomioi ja muista henkilökohtaiset lääkkeet ja hygieniatuotteet.
- Mahdollisuuksien mukaan varustaudu ajankohtaiseen vaatetukseen ja varaa maltillinen vaihtovaatevara [= 1 kassi (pieni laukku)]. Suojaustilanteessa sisälämpötila tulee kohoamaan runsaan ihmismäärän johdosta vaikka tilan lämmitys on keskeytetty.
- Huomioi varustautumisessa myös vara-akut tai -virta, korvatulpat, kuulosuojaimet jne

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Linkkejä:

[Toiminta poikkeusoloissa](#)
[Varautuminen kotona](#)

[Kotivara](#) ainakin 72 tunniksi
72 tuntia [Esite 1](#)

Kysymyksiä ja vastauksia (Lähde: SPEK)

Miksi väestönsuojaan ei mennä yllättävissä onnettomuustilanteissa kuten kaasuvaaratilanteessa ja ydinvoimalaonnettomuuksissa?

Väestönsuoja ei suojaa normaaliolojen käytössä mahdollisilta myrkyllisiltä kaasuilta, savulta tai radioaktiiviselta aineelta. Väestönsuojassa on normaalioloissa käytössä sama ilmanvaihto kuin kiinteistön muissakin tiloissa, joten ilmanvaihto levittää mahdollista ulkona olevaa kaasua tms. väestönsuojaan kuten muihinkin tiloihin.

Mikäli väestönsuoja haluttaisiin ottaa käyttöön myrkyllisiltä aineilta suojautumiseen, tulisi ilmanvaihto ja väestönsuoja valmistella sulkutilaan ja suojassa pitäisi ottaa käyttöön erityissuodatin, joka sisältää hiukkas- ja kaasusuodattimen.

Viranomaiset varoittavat kansalaisia kaasusta tai muusta vaarallisesta aineesta vaaratiedotteella tai yleisellä vaaramerkillä, jolloin tulee siirtyä välittömästi lähimpiin sisätiloihin, sulkea ovet ja ikkunat sekä pysäyttää ilmanvaihto.

Useat vaarallisista kaasuista ovat ilmaa painavampia kaasuja, painuvat alaspäin ja kerääntyvät helposti pohjakerrokseen. Pysytkää siis mieluiten ylemmissä kerroksissa. Ilmaa kevyemmät kaasut taas hajaantuvat helposti ilmapirran mukana, eivätkä välttämättä aiheuta vaaraa ihmisille.

Sisälle suojautuminen ja joditablettien ottaminen ovat riittäviä toimenpiteitä myös ydinvoimalaitosonnettomuudessa kaikilla niillä alueilla, jotka ovat yli 20–30 kilometrin etäisyydellä voimalaitoksesta. Joditabletti otetaan vain viranomaisten kehotuksesta.

Miten kauan väestönsuojassa voi viipyä?

Väestönsuoja on suunniteltu siten, että siellä voi oleskella tarvittaessa useita päiviä. Väestönsuojaan kuuluu lakisääteisesti erilaisia laitteita ja tarvikkeita, joiden avulla varmistetaan mm. ilmanvaihto tilanteissa, jolloin ulkona on myrkyllistä kaasua tai radioaktiivisia aineita.

Suojautumisaika riippuu vaarasta. Nykyisin lähtökohtana pidetään maksimissaan noin kolmen vuorokauden mittaista yhtäjaksoista suojautumisaikaa. Todennäköisesti sodan kaltaisessa tilanteessa suoja käytettäisiin esimerkiksi yöpymiseen sekä lyhytkestoihin suojautumisiin. Viranomaiset antavat tällöin suojautumista koskevat ohjeet.

Mitä itse pitää muistaa ottaa mukaan väestönsuojaan?

Suojautumistilanteissa jokaisen tulee itse huolehtia mukaan omaan käyttöön elintarvikkeita 2–3 vuorokauden tarvetta varten, juomaa, henkilökohtaiset lääkkeet ja hygieniatarvikkeet, vuodevaatteet (esim. makuupussi ja retkialusta), taskulamppu ja paristoja, joditabletteja ja lisäksi mukaan voi ottaa ajanvietettä (kirjoja, pelejä, paperia, kyniä) sekä tarvittaessa korvatulpat.

Väestönsuojaan ei saa tuoda alkoholia, huumeita, aseita, lämpöä tuottavia laitteita (kaasukeitin, myrskylyhty jne.) eikä pahanhajuisia tuotteita. Suojassa ei saa tupakoida.

Saako lemmikkejä ottaa mukaan väestönsuojaan?

Väestönsuojat on tarkoitettu **ihmisten suojaamiseen**.

Opaskoiran ja vastaavan palveluskoiran kuten diabeetikon hypo -koiran saa viedä suojaan.

Lemmikkejä ei väestönsuojiiin voi käytännössä viedä. Asetus 408/2011, 2§:

”Varsinaisella suojatilalla tarkoitetaan ihmisten oleskelua varten tarkoitettua tilaa.”

Huomioita lemmikeistä:

- Eläimet eivät välttämättä tule keskenään toimeen
- Monessa talossa on useita erilaisia eläimiä
- Eläimet voivat ahdistua ja käydä levottomiksi kuumissa ja ahtaissa tiloissa
- Tiloissa voi olla allergisia ja eläimiä pelkääviä ihmisiä, myös pieniä lapsia
- Väestönsuojissa on usein hyvin vähän tilaa
- Suojan vesivarat ja muut tarvikkeet on tarkoitettu ihmisille

Lisätietoja: VAV Isännöinti
Kiinteistön suojelujohtajat
Kiinteistön väestönsuojanhoitajat

Tiedosta tietämykseen

Yhteisöllisyys

Kantavia teemoja =

läheisyys, luottamus, osallisuus, sitoutuminen ja motivaatio.

Wikipedia: ”Yhteisöllisyys on ihmisten sosiaalisten suhteiden muodostama kokonaisuus.”

[Papukaija Info -sivusto](https://papukaija.webnode.fi/)

(<https://papukaija.webnode.fi/>)